

12.11.2013

Kokousaika 12.11.2013 15:00 - 16:36

Kokouspaikka Kasarmikatu 21

Läsnä

Jäsenet

Nieminen, Jarmo	puheenjohtaja
Nyholm, Henrik	
Hänninen, Tuula	
Korpinen, Sini	
Möller, Antti	
Sahlberg, Pörrö	
Valokainen, Tuomo	
Kopra, Matti	varajäsen
Pasterstein, Dennis	poissa

Muut

Oskala, Hannu	kaupunginhallituksen edustaja
Henttonen, Pekka	osastopäällikkö
Hietala, Antti	osastopäällikkö
Kauto, Jukka	kaupunginarkkitehti
Saarinen, Raimo K	kaupungininsinööri
Tikka, Olavi	tulosryhmän johtaja
	poistui 15:21, poissa: 464§ - 467§
Torvinen, Osmo	osastopäällikkö
Sauri, Pekka	apulaiskaupunginjohtaja
	saapui 15:42, poissa: 455§ - 464§
Hänninen, Lauri	tiedottaja
Rautiainen, Antti	pöytäkirjanpitäjä

12.11.2013

---

§	Asia	
455	Ki/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
456	Ki/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
457	Ki/3	Ilmoitusasiat
458	Ki/4	Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten seuranta
459	Ki/5	Vuoden 2014 toimintasuunnitelman valmistelu lautakunnassa sekä 19.11.2013 pidettäväksi päätetyn kokouksen peruuttaminen
460	Rt/1	Sörnäistenniemi osa 4 urakan muutostyövarauksen korottaminen
461	Rt/2	HKR-Rakennuttajan toimistojaon muuttaminen
462	Ho/1	Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 29.8.2013 § 464 vahingonkorvausasiassa
463	Po/1	Ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalveluita koskevan sopimuksen jatkaminen Palmia Turvapalveluiden kanssa 1.1.2014 lukien
464	Ko/1	Maankäyttö- ja rakennuslain 86 pykälän tarkoittamat kadunpitopäätökset vuonna 2013
465	Ko/2	Leikkipuisto Rudolf, puistosuunnitelman hyväksyminen, Laajasalo, nro VIO 5659/1
466	Ko/3	Pyötsaarenkuja, katusuunnitelman hyväksyminen, Vartiokylä, nro 30074
467	Ki/6	Jäsenten esille ottamat asiat

§ 455

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Nyholm varalla Kopra ja Korpinen varalla Valokainen tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Nyholm varalla Landén ja Korpinen varalla Pasterstein tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

§ 456

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

§ 457

Ilmoitusasiat

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen merkitä tiedoksi.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto 23.10.2013 § 371 Kaj/5

Taka-Töölön tontin 484/4 osan asemakaavan muuttaminen (nro 12193, Taivallahden kasarmin alueen itäosa)

HEL 2012-016189 T 10 03 03

(arkkitehtuuriosasto)

[Taka-Töölön tontin 484/4 osan asemakaavan muuttaminen \(nro 12193, Taivallahden kasarmin alueen itäosa\)](#)

Kaupunginvaltuusto 23.10.2013 § 372 Kaj/6

Oulunkylän tontin 28026/2 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12201, Jokiniementie 11)

HEL 2012-008874 T 10 03 03

(arkkitehtuuriosasto)

[Oulunkylän tontin 28026/2 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen \(nro 12201, Jokiniementie 11\)](#)

Kaupunginvaltuusto 23.10.2013 § 373 Kaj/7

Haagan tontin 29049/3 asemakaavan muuttaminen (nro 12184, Mäkipellontie 15)

HEL 2011-004783 T 10 03 03

(arkkitehtuuriosasto)

[Haagan tontin 29049/3 asemakaavan muuttaminen \(nro 12184, Mäkipellontie 15\)](#)

Kaupunginhallitus 28.10.2013 § 1126 Ryj/1

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 41 ja 43 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

--

yleisten töiden lautakunta 22.10.2013

(hallinto-osasto)

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

§ 458

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten seuranta

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti, että rakennusviraston viranhaltijoiden päätöksiä ajalta 31.10. - 6.11.2013 ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

- Kaupungininsinööri 5.11.2013 § 33 - 34
- Palveluosasto toimistopäällikkö PAK 5.11.2013 § 593 - 594

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen, että rakennusviraston viranhaltijoiden päätöksiä ajalta 31.10. - 6.11.2013 ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

- Kaupungininsinööri 5.11.2013 § 33 - 34
- Palveluosasto toimistopäällikkö PAK 5.11.2013 § 593 - 594

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Oheismateriaali

- 1 Kaupungininsinööri viranhaltijan pöytäkirja 05.11.2013/21
- 2 Toimistopäällikkö PAK viranhaltijan pöytäkirja 05.11.2013/78

§ 459

Vuoden 2014 toimintasuunnitelman valmistelu lautakunnassa sekä 19.11.2013 pidettäväksi päätetyn kokouksen peruuttaminen

HEL 2012-015036 T 00 00 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti pitää lautakunnan ja rakennusviraston toimintasuunnitelman valmistelua käsittelevän seminaarin tiistaina 19.11.2013 Ilmalassa, Länsisali, Ilmalankuja 2 L ja peruuttaa samana päivänä pidettäväksi päätetyn kokouksensa.

Lisäksi lautakunta päätti, että kokouksen 12.11.2013 jälkeen klo 16.30 alkavassa tilaisuudessa keskustellaan 3 miljoonan euron määrärahavähennysten kohdentamisesta.

Kumpaankin tilaisuuteen osallistuvat lautakunnan varsinaiset ja varajäsenet.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Yleisten töiden lautakunnan
jäsenet ja varajäsenet
Kaupunginhallituksen edustaja
ja varaedustaja
Rakennus- ja ympäristötointa
johtava apulaiskaupunginjohtaja
Kaupungininsinööri
Rakennusviraston osastot
Hallintokeskus,
tietopalveluyksikkö

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen pitää lautakunnan ja rakennusviraston toimintasuunnitelman valmistelua käsittelevän seminaarin tiistaina 19.11.2013 Ilmalassa, Länsisali, Ilmalankuja 2 L ja peruuttaa samana päivänä pidettäväksi päätetyn kokouksensa.

12.11.2013

Lisäksi lautakunta päättäneen, että kokouksen 12.11.2013 jälkeen klo 16.30 alkavassa tilaisuudessa keskustellaan 3 miljoonan euron määrärahavähennysten kohdentamisesta.

Kumpaankin tilaisuuteen osallistuvat lautakunnan varsinaiset ja varajäsenet.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Yleisten töiden lautakunnan
jäsenet ja varajäsenet
Kaupunginhallituksen edustaja
ja varaedustaja
Rakennus- ja ympäristötointa
johtava apulaiskaupunginjohtaja
Kaupungininsinööri
Rakennusviraston osastot
Hallintokeskus,
tietopalveluyksikkö

§ 460

Sörnäistenniemi osa 4 urakan muutostyövarauksen korottaminen

HEL 2012-003891 T 02 08 02 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti oikeuttaa HKR-Rakennuttajan rakennuttamistoimisto 2:n käyttämään Sörnäistenniemi osa 4 urakan lisä- ja muutostöihin kaupungininsinöörin 27.06.2012 § 37 tekemän päätöksen lisäksi arvonlisäverottomana 60 000 euroa, eli urakassa yhteensä arvonlisäverottomana 593 800 euroa.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Otteet

Ote

HKR-Rakennuttaja

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen oikeuttaa HKR-Rakennuttajan rakennuttamistoimisto 2:n käyttämään Sörnäistenniemi osa 4 urakan lisä- ja muutostöihin kaupungininsinöörin 27.06.2012 § 37 tekemän päätöksen lisäksi arvonlisäverottomana 60 000 euroa, eli urakassa yhteensä arvonlisäverottomana 593 800 euroa.

Esittelijä

Aikaisempi päätös

Kaupungininsinööri päätti 27.06.2012 § 37 oikeuttaa HKR-Rakennuttajan tekemään urakkasopimuksen Sörnäistenniemi osa 4 urakan töistä hinnaltaan halvimman tarjouksen antaneen E.M. Pekkinen Oy:n kanssa 5 338 000 euron arvonlisäverottomasta urakkahinnasta ja oikeuttaa HKR-Rakennuttajan rakennuttamistoimisto 2:n käyttämään urakassa mahdollisesti esiintyviin muutostöihin sekä urakkasopimuksen perusteella mahdollisesti syntyviin muihin lisävelvoitteisiin arvonlisäverottomana enintään 533 800 euroa.

Perustelut

12.11.2013

Sörnäistenniemi osa 4 – urakka sisältää katurakenteita, kanavarakenteita ja sillan. Lisäksi urakkaan kuuluu vanhan parrulaiturin, SS6:en korjaaminen.

Tähän mennessä urakoitsijalta on tilattu muutostöitä 386 850 eurolla. Suuri osa muutostöistä liittyy SS6-laituriin. Laiturin tarkkaa kuntoa ei suunnitteluvaiheessa tunnettu, lisätietoa saatiin vasta urakan edetessä, jolloin korjaussuunnitelmat päivitettiin. Laiturin alta löytyi myös pilaantuneita maita, jotka poistettiin tässä urakassa. Lisäksi eri operaattoreiden työt ovat muuttuneet. Rakennuttajalla on vielä käsittelyssä urakoitsijan esittämiä muutostyölaskelmia 60 500 euron arvosta.

Lisätöitä on urakassa tilattu 145 581 eurolla. Suurimmat näistä ovat Kalasataman jätteen putkikeräys Oy:lle tehdyt Antaraksenkadun imujäteputken maatyöt (95 706,93 euroa) ja urakkaan kuulumattoman SS6-takalaiturin purku (36 200 euroa). Nämä lisä- ja muutostyöt ovat osoittautuneet välttämättömiksi urakan toteuttamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Otteet

Ote
HKR-Rakennuttaja

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.08.2012 § 350

HEL 2012-003891 T 02 08 02 00

R-3550 6414025 3000, R-3551 6414017 3000, R-3552 6414019 3000, R-3553 6414041 3000, R-3554 6414043 3000, R-3555 6414045 300

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupungininsinöörin päätöksen 27.6.2011 § 37 Sörnäistenniemi, osa 4, urakoitsijan valinnasta 5 338 000 eurolla arvonlisäverottomana.

Esittelijä

12.11.2013

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Kaupungininsinööri 27.06.2012 § 37

HEL 2012-003891 T 02 08 02 00

R-3550 6414025 3000, R-3551 6414017 3000, R-3552 6414019 3000, R-3553 6414041 3000, R-3554 6414043 3000, R-3555 6414045 3000

Päätös

Kaupungininsinööri päätti oikeuttaa HKR-Rakennuttajan tekemään urakkasopimuksen Sörnäistenniemi, osa 4, rakennustöistä hinnaltaan halvimman tarjouksen antaneen E.M. Pekkinen Oy:n kanssa 5 338 000 euron arvonlisäverottomasta urakkahinnasta ja oikeuttaa HKR-Rakennuttajan rakennuttamistoimisto 2:n käyttämään urakassa mahdollisesti esiintyviin muutostöihin sekä urakkasopimuksen perusteella mahdollisesti syntyviin muihin lisävelvoitteisiin verottomana enintään 533 800 euroa.

Päätöksen perustelut

Urakan hankinnasta jätettiin rajoitettuun hankintamenettelyyn perustuva kansallinen hankintailmoitus TEM:n ylläpitämässä sähköisessä ilmoituskanava "HILMA":ssa, pvm. 2.3.2012.

Kaikki kaksitoista (12) ilmoittautunutta täyttivät asetetut vaatimukset ja heille lähetettiin tarjouspyyntö.

Saadut tarjoukset	Veroton hinta euroa
1. E.M. Pekkinen Oy	5 338 000
2. Peab Oy	5 858 000
3. NCC Rakennus Oy	6 051 000
4. Graniittikeskus Kallio Oy	6 250 000
5. Fin-Seula Oy	6 288 000
6. Lemminkäinen Infra Oy	7 255 000
7. YIT Rakennus Oy	7 304 000

Ekokem-Palvelu Oy, Powerman Oy, Destia Oy, SRV-Rakennus Oy ja Konevuori Oy eivät vastanneet tarjouspyyntöön.

12.11.2013

Taloussäännön 8. luvun 28 pykälän perusteella hankintapäätös esitetään yleisten töiden lautakunnan hyväksyttäväksi lautakunnan kokoustaun päätyttyä.

Lisätiedot

Tikka Olavi, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

§ 461

HKR-Rakennuttajan toimistojaon muuttaminen

HEL 2013-011209 T 00 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti, että HKR- Rakennuttajassa on 1.3.2014 alkaen seuraavat toimistotasoiset yksiköt:

- kustannustoimisto
- rakennuttamistoimisto 1
- rakennuttamistoimisto 2
- rakennuttamistoimisto 3
- talotekninen toimisto

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Liitteet

1 Henkilöstöryhmän lausunto 28.10.2013

Otteet

Ote
HKR-Rakennuttaja

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen, että HKR- Rakennuttajassa on 1.3.2014 alkaen seuraavat toimistotasoiset yksiköt:

- kustannustoimisto
- rakennuttamistoimisto 1
- rakennuttamistoimisto 2
- rakennuttamistoimisto 3
- talotekninen toimisto

Esittelijä

Yleisten töiden lautakunta käsitteli asiaa 5.11.2013 ja päätti panna asian pöydälle.

12.11.2013

3.9.2013 kokouksesta lautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi ja halusi jatkossa otettavan huomioon sen, että:

1. Selvitetään valtuustostrategian tarpeet ja näkökulmat.
2. Tarkastellaan uudistusta HKR-Rakennuttajan organisaation kokonaiskuvan näkökulmasta (muun muassa tulevat vastuut, henkilöstön näkökulma, työhyvinvointikysely).
3. Esitellään vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Rakennustoimen johtosääntö

Vuoden 2012 alussa voimaan tulleen rakennustoimen johtosäännön 5 §:ssä todetaan, että virastossa on seuraavat osastot:

- arkkitehtuoriosasto
- hallinto-osasto
- HKR-Rakennuttaja
- katu- ja puisto-osasto
- palveluosasto

Johtosäännön 9 §:n mukaan HKR-Rakennuttaja tuottaa rakennuttamis- ja niihin liittyviä asiantuntijapalveluja hyväksyttyjen tavoitteiden mukaisesti. Osaston toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

HKR-Rakennuttajan organisaatio

Tällä hetkellä osasto jakautuu neljään toimistoon

- kustannustoimisto
- rakennuttamistoimisto 1
- rakennuttamistoimisto 2
- talotekninen toimisto

HKR-Rakennuttajan vakinaisen henkilöstön määrä on tällä hetkellä 109, joista kuusi on viranhaltijoita.

Tulosryhmän työn volyymi on rahallisesti mitattuna lähes kolminkertaistunut viimeisen kuuden vuoden aikana. Tämä kuvaa kohtuullisen hyvin myös työmäärän kasvua. Samanaikaisesti henkilöstön määrä on lisääntynyt vain 13 työntekijällä.

HKR-Rakennuttaja käyttää vuositasolla 170 - 200 miljoonaa euroa, josta 90 % käytetään ulkoisten suunnittelu- ja rakentamispalvelujen ostoon yksityisiltä markkinoilta. Normaaliin budjettivastuuseen

verrattuna tämä tarkoittaa kertaluokkaa raskaampaa vastuuta määrärahojen käytössä. Toiminnan tulee olla virheetöntä.

Kaupunginvaltuusto päätti strategioista 24.4.2013 § 122.
Kaupunginhallitus päätti valtuustostrategian täytäntöönpanosta 20.5.2013 § 605.

HKR-Rakennuttajan toimialaan liittyvät osiot 15, 20, 21 ja 22. Kohdat koskevat energiansäästön lisäämistä, rakentamisen laadun kehittämistä ja energiatehokkuuden parantamista, teknisen puolen toimintojen selvittämistä toistaan erillisiksi kokonaisuuksiksi tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen osalta tavoitteena selkeät työnjaot ja läpinäkyvä toimintamalli sekä toimialarajat ylittävän johtamisen pilottihankkeita.

Osion 15 osalta on asetettu päästövähennystyöryhmä, jonka tehtävänä on laatia selvitys toimenpiteistä, joilla Helsingin kasvihuonepäästöjen vähennystavoite nostetaan 30 %:iin.

Osion 20 osalta on perustettu rakentamisen laatu –työryhmä, jonka tehtävänä on selvittää ja tehdä tarvittavat ehdotukset korjaus- ja uudisrakentamisen laadun ja energiatehokkuuden parantamiseksi tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen.

Osion 21 osalta on perustettu teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen perusselvitystyöryhmä, jonka tehtävänä on laatia perusselvitys teknisen puolen virastojen vastuurakenteesta ja virastorajat leikkaavista prosesseista sekä arvioida yhteisten prosessien ongelmia.

Osiossa 22 talous- ja suunnittelukeskusta kehoitetaan valmistelevaan 30.5.2014 mennessä ehdotukset toimialarajat ylittävän johtamisen pilottihankkeesta mm. johtamisjärjestelmän uudistamisesta, sosiaaliviraston ja terveystieteiden toiminnasta saatujen kokemusten sekä teknisen puolen virasto- ja lautakuntarakenteen uudistamisesta saatujen kokemusten perusteella. Siihen liittyen ei ole toistaiseksi tehty päätöksiä.

Edellä kuvatuissa strategiapäätöksissä valtuusto on asettanut vaativia tavoitteita toiminnan kehittämiseksi ja tuottavuuden nostamiseksi. Toimenpiteiden tarkka sisältö ja aikataulu ovat pääosin vielä avoimia. Tästä riippumatta strategioiden toteuttaminen tulee edellyttämään paljon työtä ja erityisen paljon muutosjohtamista normaalin johtamisen lisäksi. Tehty esitys toimistojaon muuttamisesta varautuu myös tähän ja tukee osaltaan strategioiden toteutumista sekä luo pohjaa valtuustostrategiassa mainitulle johtamisjärjestelmän uudistamiselle.

Lähitulevaisuudessa hankintalaki tulee muuttumaan radikaalisti rakennusalan hankintojen osalta, valtuuston uudet strategiat tuovat haasteita toimintaan ja voimakas eläköityminen edellyttää rekrytointia tilanteessa, jossa kilpailu työvoimasta kiristyy koko ajan.

Pelkästään ohjeistuksiin viimeisen puolentoista vuoden aikana tulleet muutokset ovat lisänneet myös toimistopäälliköiden työtaakkaa lähes viidenneksellä. Toimistopäälliköt sijaistavat toisiaan vuosi- ja sairaslomien tai muiden poissaolojen aikana, mikä tuo työ määrää lisää lähes toisen viidenneksen.

Toimistopäälliköiden johtamistyö on erittäin laaja-alaista. Tärkeimpiä osa-alueita ovat henkilöstöjohtaminen, voimavarojen johtaminen ja työyhteisön toiminnasta ja rakenteesta huolehtiminen. Työhön kuuluu prosessien tehokkuuden ja toiminnan laadun parantaminen, tulosten aikaansaaminen ja organisaation ohjaaminen. Heiltä edellytetään kunnallishallinnon yleisiasiantuntemusta, tehtävään liittyvää ammattitaitoa ja perehtyneisyyttä kansainvälisiin asioihin, kykyä johtaa toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia sekä kykyä jatkuvaan itsensä kehittämiseen.

Toimistopäälliköiden työ määrän tulee olla sellainen; että he voivat hoitaa virkansa sen edellyttämällä vastuullisuudella ja huolellisuudella ja sen lisäksi toimivat esikuvana ja esimerkkinä alaisilleen sekä ehtivät toimia heidän tukena ja opastajinaan ja valvojinaan yhä monimutkaistuvissa projekteissa.

Viime vuonna suoritettua työhyvinvointikyselyn perusteella johtamisen lisäämisen on selkeä tarve. Vuotta aiempaan kyselyyn verrattaessa tulokset olivat laskeneet voimakkaimmin seuraavissa kohdissa:

- esimieheltä saatu apu ja tuki
- esimiehen kyky ohjata toimintaa tavoitteellisesti
- esimies- alaisuuden edistäminen
- työn perustehtävän selkeys
- vaikutusmahdollisuudet omaan työhön
- fyysinen työkyky

Kolme ensimmäistä edellä mainituista indikaattoreista osoittaa, että johtamisen määrää ja laatua on nostettava. Asia on saanut vahvistusta myös työyhteisöjen työpaikkakokouksissa sekä koko tulosryhmän henkilöstön yleisissä mielipiteissä. Toimistopäälliköiden johtamistyön vaativuutta ja laaja-alaisuutta on selostettu aiemmin listatekstissä.

Toimistopäälliköt johtavat, ohjaavat, tukevat ja vastaavat 20 - 38 työntekijän yksiköistä ja sen ohella tuuraavat toisiaan. Tilanne on toiminnan kannalta riskialtista.

Vuosia kestäneiden selvitysten yhteydessä on tarkasteltu useampia vaihtoehtoja. Organisaation moniportaisuuden lisäämiseen tähtäävät ehdotukset kuten jaosten muodostaminen, on hylätty niiden ylivoimaisten kustannusten takia. Jaospäällikköjärjestelmän lisäkustannukset olisivat yli miljoona euroa vuodessa. HKR-Rakennuttajan kustannusrakenne ei sitä kestä. HKR-Rakennuttaja on nettobudjetoitu yksikkö, jonka tulot koostuvat ulkopuolisista toimeksiannoista. Lisäksi se edellyttäisi lähes kymmenen uuden päällikön rekrytointia, eikä se kaupungin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ole realistista. Nykyisessä henkilöstössä tarvittavia kykyjä ja halukkuutta tähän on vain vähäisessä määrin.

Toimistojakoa selvitettyäessä optimiratkaisuksi on jo kolme vuotta sitten todettu kuuden toimiston järjestelmä. Sen kustannusvaikutus olisi 400 000 euroa vuositasolla eli käyttöbudjetin lisäys olisi noin neljä prosenttia. Käydyissä selvittelyissä on todettu, että on epärealistista arvioida saatavan nykytilanteessa täyttölupa kahdelle uudelle toimistopäällikölle.

Huolimatta siitä, että tarpeet ovat vain kasvaneet ja uusia tehtäviä on tullut runsaasti, jäljellä on päätösehdotuksen mukainen tilanne, jota voi pitää tällä hetkellä parhaana mahdollisena.

Organisaation muutoksella pyritään riskien parempaan hallintaan, lisäämään tuottavuuden kasvua ja parantamaan toiminnan laatua. Käytännössä tämä tarkoittaa parempaa ohjausta, riskien minimointia, kustannustehokkuutta, virheiden vähenemistä ja parempaa toiminnanohjausta sekä laajenevaa yhteistyötä niin virasto- kuin kaupunkitasollakin.

Luontevin, tehokkain ja myös kustannustehokkain tapa organisaation vahvistamiseksi on perustaa viides toimisto. Muutoksen kustannukset ovat kaikkine yleiskuluineen noin 200 000 euroa vuodessa eli vajaa 2 % HKR-Rakennuttajan käyttöbudjetista.

Muutoksen peruseriaatteena on rakennuttavan henkilöstön jakaminen kolmeen rakennuttamistoimistoon ja asiantuntija- sekä avustavan henkilöstön jakaminen osaamisen ja työn tuloksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Muutosesitys on käsitelty osaston henkilöstön kanssa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805

12.11.2013

olavi.tikka(a)hel.fi

Liitteet

1 Henkilöstöryhmän lausunto 28.10.2013

Otteet

Ote
HKR-Rakennuttaja

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 05.11.2013 § 444

Pöydälle 05.11.2013

HEL 2013-011209 T 00 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.09.2013 § 349

HEL 2013-011209 T 00 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Lautakunta haluaa jatkossa otettavan huomioon sen, että:

1. Selvitetään valtuustostrategian tarpeet ja näkökulmat.
2. Tarkastellaan uudistusta HKR-Rakennuttajan organisaation kokonaiskuvan näkökulmasta (muun muassa tulevat vastuut, henkilöstön näkökulma, työhyvinvointikysely).
3. Esitellään vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Käsittely

03.09.2013 Palautettiin

Sini Korpisen vastaehdotus:

Lautakunta palauttaa esityksen takaisin valmisteluun. Lautakunta haluaa jatkossa otettavan huomioon sen, että:

1. Selvitetään valtuustostrategian tarpeet ja näkökulmat.
2. Tarkastellaan uudistusta HKR-Rakennuttajan organisaation kokonaiskuvan näkökulmasta (muun muassa tulevat vastuut, henkilöstön näkökulma, työhyvinvointikysely).
3. Esitellään vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Kannattajat: Tuula Hänninen

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä Sini Korpisen vastaehdotuksen.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

§ 462

Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 29.8.2013

§ 464 vahingonkorvausasiassa

HEL 2013-006428 T 03 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hylätä hakijan oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen 29.8.2013 § 464 tekemästä päätöksestä.

Asiassa ei ole esitetty sellaisia tietoja tai näyttöä, joiden perusteella voitaisiin todeta, että hakijalle sattunut vahinkotapahtuma olisi johtunut Helsingin kaupungin tuottamuksesta tai laiminlyönnistä.

Ajoneuvoa BRI-616 on siirretty 25.4.2013 klo 14.03 Hietaniemessä Tuonelankujan pysäköintialueella kunnossa- ja puhtaanapitotyötä haittaavana. Ajoneuvo on ehditty vetää pysäköintiruudusta ulos vinssillä, kun siirto on keskeytynyt ajoneuvon kuljettajan saapuessa paikalle.

Korvaushakemuksen mukaan auton korin helmapeltiin oikealle puolelle on tullut siirron yhteydessä painaumuksia. Vauriot on havaittu ajoneuvon pesun yhteydessä 28.4.2013.

Ajoneuvojen siirtoja valvova siirronvalvoja merkitsee siirroista laadittavaan lähisiirtopöytäkirjaan ajoneuvolle mahdollisesti siirtotoimenpiteiden yhteydessä aiheutuneet vauriot.

Hakijan ajoneuvoa koskevassa siirtopöytäkirjassa 25.4.2013 ei ole merkintää siitä, että ajoneuvo olisi vaurioitunut siirron aikana. Siirronvalvojan antaman selvityksen mukaan vahingonkorvaushakemuksessa kuvattu vaurio ei ole voinut syntyä siirron yhteydessä.

Saadun selvityksen perusteella ajoneuvo ei ole vaurioitunut ajoneuvolle tehdyn lähisiirron yhteydessä. Kaupunki ei näin ollen ole vahingonkorvausvastuussa hakijan ajoneuvolle aiheutuneesta vahingosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

12.11.2013

- 1 Päätös § 464, 29.8.2013
2 Oikaisuvaatimus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen lähettäjä

Palveluosasto

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen hylätä hakijan oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen 29.8.2013 § 464 tekemästä päätöksestä.

Asiassa ei ole esitetty sellaisia tietoja tai näyttöä, joiden perusteella voitaisiin todeta, että hakijalle sattunut vahinkotapahtuma olisi johtunut Helsingin kaupungin tuottamuksesta tai laiminlyönnistä.

Ajoneuvoa BRI-616 on siirretty 25.4.2013 klo 14.03 Hietaniemessä Tuonelankujan pysäköintialueella kunnossa- ja puhtaanapitotyötä haittaavana. Ajoneuvo on ehditty vetää pysäköintiruudusta ulos vinssillä, kun siirto on keskeytynyt ajoneuvon kuljettajan saapuessa paikalle.

Korvaushakemuksen mukaan auton korin helmapeltiin oikealle puolelle on tullut siirron yhteydessä painaumuksia. Vauriot on havaittu ajoneuvon pesun yhteydessä 28.4.2013.

Ajoneuvojen siirtoja valvova siirronvalvoja merkitsee siirroista laadittavaan lähisiirtopöytäkirjaan ajoneuvolle mahdollisesti siirtotoimenpiteiden yhteydessä aiheutuneet vauriot.

Hakijan ajoneuvoa koskevassa siirtopöytäkirjassa 25.4.2013 ei ole merkintää siitä, että ajoneuvo olisi vaurioitunut siirron aikana. Siirronvalvojan antaman selvityksen mukaan vahingonkorvaushakemuksessa kuvattu vaurio ei ole voinut syntyä siirron yhteydessä.

Saadun selvityksen perusteella ajoneuvo ei ole vaurioitunut ajoneuvolle tehdyn lähisiirron yhteydessä. Kaupunki ei näin ollen ole vahingonkorvausvastuussa hakijan ajoneuvolle aiheutuneesta vahingosta.

Tiivistelmä

Hakija on tehnyt Helsingin kaupungin kirjaamoon 10.9.2013 saapuneen oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen vahingonkorvausvaatimuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä

29.8.2013 § 464. Päättös ja oikaisuvaatimus ovat esityslistan tämän asian liitteinä 1 ja 2.

Kuntalain 89.1 ja 2 §:n mukaan lautakunnan alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen asianomaiselle lautakunnalle.

Kuntalain 92.1 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä sekä kunnan jäsen, että asianosainen eli henkilö, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Oikaisuvaatimus on kuntalain 93 §:n mukaan tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ellei muuta näytetä, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen postittamisesta. Hakijalle on lähetetty häntä koskeva päätös oikaisuvaatimusohjeineen 30.8.2013. Oikaisuvaatimus on saapunut yleisten töiden lautakunnalle määräajan kuluessa 10.9.2013.

Esittelijä

Palveluosaston lakimiehen asiassa 29.8.2013 § 464 tekemää päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Korvausvaatimus

Hakijan ilmoituksen mukaan hänen autonsa korin helmapellissä oikealla puolella on havaittu siirtotoimenpiteiden jälkeen painaumia. Vauriot on havaittu ajoneuvon pesun yhteydessä 28.4.2013. Korvausvaatimuksen määrää ei ole ilmoitettu.

Palveluosaston lakimiehen korvauspäätös perusteluineen

"Palveluosaston lakimies päätti hylätä korvausvaatimuksen.

Hakemuksen mukaan hakijan ajoneuvo on vaurioitunut siirron yhteydessä.

Ajoneuvojen siirtoyksiköstä saamamme selvityksen mukaan hakijan ajoneuvo BRI-616 on jouduttu siirtämään kunnossapitotöiden takia 25.4.2013 klo 14.03 osoitteessa Tuonelankuja.

Kunnossa- tai puhtaanapitoa haittaavan ajoneuvon siirtotyön suorittaa yksityinen urakoitsija siirronvalvojan valvonnassa. Ajoneuvo BRI-616 on vedetty ulos ruudusta vinssillä. Siirron aikana hinausautosta ei kohdistu hinattavaan ajoneuvon sellaisia voimia, jotka rikkoisivat ajoneuvoa.

Ajoneuvojen siirtoa valvoo siirronvalvoja, joka laatii lähisiirrosta siirtopöytäkirjan. Pöytäkirjaan merkitään ennen ajoneuvon siirtämistä tieto, mikäli ajoneuvossa on vaurioita ennen siirtotoimenpiteisiin

ryhtymistä tai mikäli ajoneuvo vaurioituu siirron yhteydessä. Hinausyrittäjä vastaa siirron aikana tapahtuvista mahdollisista vahingoista, hinauspalvelusopimuksen mukaisesti.

Hakijan ajoneuvoa koskevassa siirtopöytäkirjassa ei ole merkittynä, että ajoneuvolle olisi siirtotoimenpiteiden yhteydessä aiheutunut vaurioita. Siirronvalvojan antaman selvityksen mukaan hakemuksen mukaiset vauriot eivät ole syntyneet ajoneuvon lähisiirron yhteydessä.

Edellä olevan perusteella kaupunki ei ole vastuussa hakijan ajoneuvolle aiheutuneesta vahingosta."

Oikaisuvaatimus

Hakija vaatii oikaisua vahingonkorvausvaatimuksensa hylkäämiseen.

Hakija kiinnittää huomiota siihen, että siirronvalvojan pöytäkirjassa ei ole merkintää siitä, että vaurio olisi ollut ajoneuvossa jo ennen siirtotoimenpidettä.

Hakijalle on lähetetty siirronvalvojan pöytäkirja, jonka hän on pyytänyt saada nähtäväkseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös § 464, 29.8.2013
- 2 Oikaisuvaatimus

Otteet

Ote
Oikaisuvaatimuksen lähettäjä

Palveluosasto

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

§ 463

Ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalveluita koskevan sopimuksen jatkaminen Palmia Turvapalveluiden kanssa 1.1.2014 lukien

HEL 2013-013846 T 02 08 02 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti oikeuttaa palveluosaston jatkamaan ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalveluita koskevaa Palmia Turvapalveluiden kanssa 17.12.2010 allekirjoitettua sopimusta (Ytlk 16.11.2010 § 596) 1.1.2014 lukien toistaiseksi kolmen kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin niin, että ensimmäinen irtisanomispäivä on 31.3.2014.

Osapuolet selvittävät 31.3.2014 mennessä yhteistyössä Staran kanssa, miten ylläpitopalvelut järjestään jatkossa kaupungin kokonaiset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Pekka Henttonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 38479
pekka.henttonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ytlk päätös 16.11.2010 § 596
- 2 Sopimus siirtokeskuksen ylläpitopalveluista

Otteet

Ote
Palveluosasto
Palmia Turvapalvelut
Stara Logistiikka

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen oikeuttaa palveluosaston jatkamaan ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalveluita koskevaa Palmia Turvapalveluiden kanssa 17.12.2010 allekirjoitettua sopimusta (Ytlk 16.11.2010 § 596) 1.1.2014 lukien toistaiseksi kolmen kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin niin, että ensimmäinen irtisanomispäivä on 31.3.2014.

Osapuolet selvittävät 31.3.2014 mennessä yhteistyössä Staran kanssa, miten ylläpitopalvelut järjestään jatkossa kaupungin kokonaiset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Esittelijä

Yleisten töiden lautakunta päätti 16.11.2010 § 596 oikeuttaa katu- ja puisto-osaston allekirjoittamaan Palmia Turvapalveluiden kanssa sopimuksen siirtokeskuksen ylläpitopalveluista 1.1.2011 – 31.12.2013. Samalla lautakunta päätti, että sopimukseen sisältyvän option käyttämisestä päättää lautakunta.

Toiminnan käytössä olevat toimitilat eivät ole asiakkaiden eivätkä henkilöstön kannalta asianmukaiset. Staran kanssa on tarkoitus selvittää, voiko siirtokeskus käyttää jatkossa Staran tukikohdan päädyssä olevia, aikanaan tähän tarkoitukseen varustettuja tiloja. Palmian aloittaessa siirtokeskuksen ylläpitoa Stara ilmoitti tarvitsevänsä tilat omaan käyttöönsä. Vaihtoehtona Staran nykyisten tilojen käytölle on uuden rakennuksen rakentaminen tähän tarkoitukseen.

Toinen selvitettävä asia on, miten Staran jatkossa operoima ajoneuvojen siirtopalvelu kytketään siirtokeskuksen toimintaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Lisäksi on tarkoitus selvittää yhteistyössä Palmian ja Staran kanssa, miten ja kenen toimesta kiinteistön ylläpito ja valvonta on syytä järjestää.

Palveluosaston tavoitteena on tehdä ehdotus keväällä 2014 yleisten töiden lautakunnalle, miten siirtokeskuksen palvelut jatkossa järjestetään.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Pekka Henttonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 38479
pekka.henttonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ytlk päätös 16.11.2010 § 596
- 2 Sopimus siirtokeskuksen ylläpitopalveluista

Otteet

Ote
Palveluosasto
Palmia Turvapalvelut

12.11.2013

Po/1

Stara Logistiikka

§ 464

Maankäyttö- ja rakennuslain 86 pykälän tarkoittamat kadunpitopäätökset vuonna 2013

HEL 2013-010072 T 10 05 03

Katualueiden luovutus yleiseen käyttöön

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti tehdä liitteestä ilmenevistä kaduista kadunpitopäätöksen, joka astuu voimaan 1.1.2014.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Esko Virtanen, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38579
esko.virtanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite - Katulista

Otteet

Ote

Hallintokeskus
Hallinto-osasto
Katu- ja puisto-osasto
Rakentamispalvelu Stara

Otteen liitteet

Liite 1
Liite 1
Liite 1
Liite 1

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen tehdä liitteestä ilmenevistä kaduista kadunpitopäätöksen, joka astuu voimaan 1.1.2014.

Tiivistelmä

Kadun- ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaiset velvoitteet astuvat voimaan tietyllä kadulla tai kadun osalla, kun kunta on tehnyt sitä koskevan maankäyttö- ja rakennuslain 86 §:n tarkoittaman kadunpitopäätöksen. Kadunpitopäätös voidaan tehdä kaduista tai kadun osista, jotka tyydyttävät asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen.

Kadut tai kadun osat, jotka on lueteltu liitteessä, ovat kadunpitopäätöskelpoisia. Yleisten töiden lautakunnan tehtävänä on rakennustoimen johtosäännön 4 §:n 17 kohdan mukaisesti tehdä kadunpitopäätös.

Esittelijä

Perusteet

Päätös perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, jäljempänä MRL) 86 §:ään, "kadunpitovelvollisuuden alkaminen ja kadunpitopäätös" sekä Helsingin kaupungin rakennustoimen johtosääntöön.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa (669/1978 jäljempänä kunnossapitolaki) tarkoitetut velvollisuudet alkavat, kun katu tai kadun osa tyydyttää asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen ja kunta on tehnyt MRL 86 §:n 3. momentin mukaisen kadunpitopäätöksen, jolla katu tai kadun osa katsotaan luovutetuksi yleiseen käyttöön.

Helsingin kaupungin rakennustoimen johtosäännön 4 §:n kohdan 17 mukaan yleisten töiden lautakunnan tehtävänä on tehdä kadunpitopäätös.

Esityksessä mukana olevat kadut ja kadun osat

Kadut tai kadun osat, jotka on lueteltu liitteessä, ovat rakennettu valmiiksi siten, että ne tyydyttävät asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen.

Yleiseen käyttöön luovutettavien katuosuuksien kokonaismäärä on 20 kpl ja yhteispituus noin 5 km. Esityksessä mainitut kadut tai kadun osat ovat pääosin joko asemakaavoituksen etenemisen seurauksena syntyneitä täysin uusia katuja tai vanhojen teiden paikalle rakennettuja katuja.

Kadunpitopäätöksen vaikutukset

Kadunpitopäätöksen seurauksena ylläpitovastuut jakautuvat kunnossapitolain mukaisesti eli tontinomistajille siirtyy kadun puhtaanapito sekä jalkakäytävän talvihoitovelvoitteet, kuten lumen ja sohjon poisto, lumen poiskuljetus, liukkaudentorjunta sekä vahingonkorvausvastuu liukastumistapauksissa. Kaupunki puolestaan huolehtii ajoratojen ja pyöräteiden talvihoitovelvoitteista.

Esikaupunkialueella kaupunki on kunnossapitolain 8 §:n ja 13 §:n mahdollistamana ottanut osan tontinomistajien vastuulla olevista katujen ylläpitotehtävistä hoitaakseen. Kunnossapitolain 14 b §:n mukaisesti yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta voi kaupunki edellä mainituista huolehtiakseen ottamistansa tehtävistä vuosittain periä aiheutuneet kustannukset. Nämä kustannukset kaupunki perii erillisen päätöksen myötä

12.11.2013

asettamiensa taksojen mukaan. Viimeisin voimassa oleva taksapäätös on tehty yleisten töiden lautakunnan toimesta 7.12.2010, § 641.

Kadunpitopäätöksistä tiedottaminen

Katu- ja puisto-osasto lähettää asianosaisille päätöksistä kirjallisen tiedotteen, jossa kyseessä olevista kunnossa- ja puhtaanapidon vastuista kerrotaan.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Esko Virtanen, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38579
esko.virtanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite - Katulista

Otteet

Ote

Hallintokeskus
Hallinto-osasto
Katu- ja puisto-osasto
Rakentamispalvelu Stara

Otteen liitteet

Liite 1
Liite 1
Liite 1
Liite 1

12.11.2013

§ 465

Leikkipuisto Rudolf, puistosuunnitelman hyväksyminen, Laajasalo, nro VIO 5659/1

HEL 2013-004291 T 10 05 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hyväksyä Leikkipuisto Rudolfin puistosuunnitelman nro VIO 5659/1.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 5659/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro VIO 5659/1

Otteet

Ote

Valmistelija
Piirustusarkisto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen hyväksyä Leikkipuisto Rudolfin puistosuunnitelman nro VIO 5659/1.

Esittelijä

Lähtökohdat ja tavoitteet

Leikkipuisto Rudolf sijaitsee Laajasalon (49.) kaupunginosassa. Puistosuunnitelma koskee puiston pohjoisosan toiminnallista leikkialuetta ja kaakkoisosan luonnontilaista kallioista mäntymetsää. Suunnittelualue rajautuu etelässä AK- ja LPA-tontteihin, koillisessa Reiherintiehen sekä luoteessa Rudolfintiehen.

Leikkipuistossa on oleva leikkipuistorakennus sekä kahluuallas. Toiminnallinen alue on osin aidattu metallisella kolmilanka-aidalla. Leikkialue sijaitsee rakennuksen läheisyydessä ja sen kaakkoispuolella on kivituhkapintainen pelikenttä. Lounaispuolella on asfalttipintainen sählykenttä. Leikkipuistoa on viimeksi perusparannettu 1990-luvun lopulla. Leikkivälineet, varusteet ja rakenteet ovat kunnoltaan

vaihtelevia, eivätkä kaikilta osin vastaa nykyisiä vaatimuksia. Puiston toiminnallisen alueen tavoitteena on täyttää esteettömyydelle asetetut erikoistason vaatimukset.

Suunnitelman sisältö

Leikkitoimintojen sijoittelu säilytetään pääosin entisellään, mutta puureunuksilla korotetut turvasora- ja leikkihiekkaltaat poistetaan. Olevista leikkivälineistä säilytetään kaksi pienten keinua ja verkkopyramidi turva-alustoineen sekä siirrettävä piruettitanko.

Pienten lasten leikki sijoittuu nykyiseen paikkaansa rakennuksen välittömään läheisyyteen. Uusina välineinä alueelle tehdään hiekkalaatikot ja asennetaan liukumäki, kolme jousikeinua ja keinulauta sekä leikkikatos. Alueelle sijoitetaan myös pöytäryhmiä ja penkkejä.

Isompien lasten leikkitoiminnot painottuvat puiston reuna-alueille, jonne asennetaan keinuja, monitoimiteline ja karuselli sekä piruetti-tanko. Nykyiselle pelikentälle sijoitetaan kiinteät maalit. Koripalloteline asennetaan asfaltoidun sähkökentän laitaan. Päälysteitä, rakenteita, aitoja ja istutuksia uusitaan. Kahluaallas ja pergola kunnostetaan.

Viemäroinnin osalta painuneet viemärit uusitaan ja leikkialueelle tehdään uusi hulevesi- ja tarkastuskaivo. Rakennuksen syöksytorvien alle tehdään neljä uutta rännikaivoa.

Vuorovaikutus

Leikkipuisto Rudolfin puistosuunnitelma on laadittu rakennusviraston katu- ja puisto-osaston toimeksiannosta. Puiston suunnittelu on tehty yhteistyössä leikkipuiston käyttäjien ja kunnossapidon kanssa.

Kustannukset ja aikataulu

Leikkipuisto Rudolfin suunnittelualueen pinta-ala on noin 8 930 m². Puiston rakentamiskustannukset ovat noin 304 000 euroa eli 34 euroa/m².

Arvonlisäverottomat vuosittaiset kunnossapitokustannukset ovat 12 500 euroa. Puiston hoitoluokat ovat L1(A2) ja C1.

Rudolfin leikkipuiston kunnostusta varten on myönnetty lähiörahaston rahaa. Leikkipuiston rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuosina 2013–14.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

12.11.2013

Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Liitteet

1	Suunnitelmaselostus nro VIO 5659/1
2	Suunnitelmapiirustus nro VIO 5659/1

Otteet

Ote
Valmistelija
Piirustusarkisto

Otteen liitteet
Esitysteksti

§ 466

Pyötsaarenkuja, katusuunnitelman hyväksyminen, Vartiokylä, nro 30074

HEL 2013-012165 T 10 05 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hyväksyä Pyötsaarenkujan nro 30074 katusuunnitelman.

Käsittely

Esittelijän lisäys 1

Esityksen kohdan "Suunnitelma" toisen kappaleen loppuun uusi virke:

"Suunnitelman tavoitteena on saattoliikenteen minimoiminen ja jäljelle jäävän välttämättömän saattoliikenteen järjestäminen siten, että liikenteen aiheuttaman haitan määrä kujan asukkaille vähenee."

Esittelijän lisäys 2

Esityksen kohdan "Vuorovaikutus" ensimmäisen kappaleen loppuun uusi virke:

"Asukkaat esittivät toukokuussa 2012 kirjallisen vaatimuksen kujan saattoliikenteen lopettamisesta."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ismo Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 38570
ismo.rantanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmapiirustus, Pyötsaarenkuja nro 30074/1
- 2 Suunnitelmaselostus, Pyötsaarenkuja nro 30074/1
- 3 Pyötsaarenkuja 2 B, muistutus katusuunnitelmaan
- 4 Asunto Oy Viikingintie 17 A, muistutus katusuunnitelmaan

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman
tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen

12.11.2013

Kaupunginosayhdistys
Valmistelija
Piiustusarkisto

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen hyväksyä Pyötsaarenkujan nro 30074 katusuunnitelman.

Esittelijä

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualueella on voimassa oleva asemakaava 11455 ja liikennesuunnitelma (6090-4).

Pyötsaarenkuja on 1980-luvulla rakennettu päällystetty tonttikatu, joka jatkuu etelään päin Pyötsaarenpolku nimisenä kevyen liikenteen väylänä. Luoteispäässä Pyötsaarenkuja liittyy Viikingintiehen.

Kadun pääasialliset käyttäjät ovat kadun asukkaat sekä päiväkodin asiakkaat. Kevyen liikenteen yhteyden vuoksi on kadulla myös läpikulkua alueen muille kaduille.

Kadun varrella sijaitsee päiväkotikatu, jonka vuoksi kadulla on paljon saattoliikennettä. Kadun päästä puuttuu tällä hetkellä asemakaavan mahdollistava kääntöpaikka.

Suunnitelma

Vilkkaan saattoliikenteen aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi kadun päähän on lisätty kääntöpaikka. Kääntöpaikan rakentamisella vähennetään tonttiliittymissä tapahtuvaa kääntymistä sekä helpotetaan kadun kunnossapitoa.

Viikingintien ja Pyötsaarenkujan liittymässä olevaa jalkakäytävää jatketaan Pyötsaarenkujalle päiväkodin liittymään saakka. Ajouradan asfaltti uusitaan muutosalueelta ja betonireunakivet korvataan graniittireunakivillä. Kadun pientareilla aiemmin olleita nurmikiveyksiä täydennetään siten, että ne kattavat kaikki suoran katuosuuden reuna-alueet. Täten saattoliikenne tai reuna-alueella kulku ei kuluta nurmetusta.

Liikennesuunnitelman mukaisesti kadulle tullaan asentamaan myös pysäköintikielto.

Pyötsaarenkujan katualueen leveys on 6,5 metriä ja ajouradan leveys on 4,5 metriä. Suunniteltu ratkaisu on liikennesuunnitelman nro 6090-4 mukainen.

12.11.2013

Vuorovaikutus

Katusuunnitelmat on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja Helsingin Energian kanssa. Katusuunnitelmaluonnos on toimitettu kiinteistöjen omistajille 28.8.2013 lähetetyn tiedotteen liitteenä.

Suunnitelmien nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille. Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti 2.10. – 15.10.2013.

Katusuunnitelmista on tehty 2 muistutusta. Pyötsaarenkuja 2 B, sekä As. Oy Viikingintie 17 A (Pyötsaarenkuja 2 A) muistutus.

Muistutuksissa esitetään seuraavia asioita:

- Kääntöpaikan rakentaminen tuo lisää liikennettä Pyötsaarenkujalle eikä palvele asukkaita vaan tarhan liikennettä. Myös pysäköinnin kieltäminen Pyötsaarenkujalla tuo lisää liikennettä kadulle. Pysäköintikielto ei poistaisi päiväkodin saattoliikennettä, vaan vaatisi voimakkaamman liikennemerkin. Liikenteen lisääntyessä onnettomuusriski kasvaa.
- Ehdotetaan, että Pyötsaarenkujalle ei tulisi pysäköintikieltoa, joka hankaloittaa asukkaiden vieraiden pysäköintiä ja päiväkodin lasten vanhempien pysäköintiä. Pysäköinti siirtyisi Viikingintielle ja tukkisi sen liikenteen eikä tilaa olisi kaikille. Mikäli pysäköintikielto tulisi, se toivotaan olevan rajoitettu työpäiville klo 8-17 väliselle ajalle, tai vaihtoehtoisesti vain toiselle puolelle katua.
- Toivotaan pysäköintitilojen järjestämistä Viikingintien ja tarhan väliselle alueelle sekä päiväkodin piha-alueelle ja päiväkodin pihajärjestelyiden parantamista mm. käyttämällä piha-aluetta huoltopihana eikä parkkipaikkana.
- Onko suunnitelmaa tehtäessä ajateltu ajomahdollisuutta Ruotsinsalmentien kautta?

Esittelijä

- Rakentaminen mahdollistaa päiväkodin saattoliikenteen kääntymisen ilman, että autoa tarvitsee kääntyessään peruuttaa tonttiliittymässä. Tällä on turvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta parantava vaikutus.
- Katujen pysäköintijärjestelyillä ei varsinaisesti ole vaikutusta kääntöpaikan toteutettavuuteen. Mutta koska Pyötsaarenkujan ajoradan leveys on n. 4,5 m, kadun pysäköintikiellolla on myös kunnossapidon kannalta mm. aurausta helpottava vaikutus.
- Pyötsaarenkujan kääntöpaikasta ja pysäköintikiellon asettamisesta tehdyn liikennesuunnitelman perusteluissa on

12.11.2013

mainittu, että Pyötsaarenkujan pysäköintikieltoa on asukkaiden toimesta toivottu. Pysäköintikiellon tavoitteena on ohjata autoilijoita pysäköimään Viikingintiellä.

- Päiväkodin huoltopihan osalta järjestelyiden toteuttaminen on varhaiskasvatusviraston sekä kiinteistöviraston vastuulla. Alueen käyttö sekä huoltoon että pysäköintiin on rakennusluvan mukaista. Päiväkotitoiminta on ohjeistanut vanhempia saattoliikenteestä, jotta se tapahtuisi mieluummin Viikingintieltä tai huoltopihalla olevia pysäköintipaikkoja käyttäen.
- Pyötsaarenkuja on päättyvä katu, jonka kautta kuljetaan Pyötsaarenpolku nimiselle kevyenliikenteen väylälle. Ajaminen Pyötsaarenkujan kautta Ruotsinsalmentielle ei ole asemakaavan mukaan mahdollista.

Esittelijän mielestä muistutukset eivät aiheuta muutoksia laadittuun katusuunnitelmaan. Katu- ja puisto-osasto on toimittanut Viikingintien sekä Pyötsaarenkujan pysäköintijärjestelyiden osalta saadut palautteet liikennesuunnitteluosastolle.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman arvonlisäveroton rakentamiskustannus on 30 000 euroa, eli 100 euroa/m².

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 1 800 euroa.

Pyötsaarenkujan rakentamiseen on varauduttu vuoden 2014 investointiohjelmassa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ismo Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 38570
ismo.rantanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmapiirustus, Pyötsaarenkuja nro 30074/1
- 2 Suunnitelmaselostus, Pyötsaarenkuja nro 30074/1
- 3 Pyötsaarenkuja 2 B, muistutus katusuunnitelmaan
- 4 Asunto Oy Viikingintie 17 A, muistutus katusuunnitelmaan

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman
tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen

Kaupunginosayhdistys
Valmistelija
Piirustusarkisto

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 05.11.2013 § 453

Pöydälle 05.11.2013

HEL 2013-012165 T 10 05 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ismo Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 38570
ismo.rantanen(a)hel.fi

§ 467

Jäsenten esille ottamat asiat

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

12.11.2013

Yleisten töiden lautakunta

Jarmo Nieminen
puheenjohtaja

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Henrik Nyholm

Sini Korpinen

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 20.11.2013 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Helsingin kaupungin kirjaamo

12.11.2013

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

VALITUSOSOITUS § 462

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

12.11.2013

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Postiosoite
PL 1500, (Kasarmikatu 21)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
rakennusvirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Kasarmikatu 21
Helsinki 13
<http://www.hel.fi/hkr>

Puhelin
+358 9 310 1661
Faksi
+358 9 310 38655

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0480001200058809
Alvnro
FI02012566

12.11.2013

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 90 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

2

VALITUSOSOITUS § 464, § 465, § 466

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Postiosoite
PL 1500, (Kasarmikatu 21)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
rakennusvirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Kasarmikatu 21
Helsinki 13
<http://www.hel.fi/hkr>

Puhelin
+358 9 310 1661
Faksi
+358 9 310 38655

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0480001200058809
Alvnro
FI02012566

12.11.2013

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

12.11.2013

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 90 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: 09 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: 09 310 13702

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.